

ACTA UNIVERSITATIS LODZIENSIS FOLIA BOTANICA (Acta Univ. Lodz., Folia bot.)	3	209-238	1984
--	---	---------	------

A. Urszula Warcholińska

MATERIAŁY DO FLORY SEGETALNEJ OKOLIC ŁOWICZA I SKIERNIEWIC

MATERIALS FOR SEGETAL FLORA OF ENVIRONS
OF ŁOWICZ AND SKIERNIEWICE

ABSTRACT: The paper contains a presentation of general characteristics of segetal flora in environs of Łowicz and Skierniewice as well as a list of 259 weed varieties, which were found on arable fields and in gardens between 1976-1981. These data will constitute a reference point in the course of the planned control of ecosystems of these areas, and also in organization of the floristic monitoring system.

WSTĘP

Planowany rozwój przestrzenny miast Łowicza i Skierniewic (O l a c z e k, W a r c h o l i ń s k a, K r z y w a ń s k i 1976; O l a c z e k, W a r c h o l i ń s k a 1978), będzie miał wpływ na środowisko przyrodnicze nie tylko terenów urbanizowanych, ale również obszarów sąsiednich, w tym także użytkowanych rolniczo. W następstwie zmian wielu elementów środowiska abiotycznego następować będą przeobrażenia szaty roślinnej tych terenów, w tym także flory segetalnej. Niezbędnym elementem do uchwycenia w czasie przeobrażeń flory segetalnej jest znajomość jej stanu wyjściowego. Biorąc pod uwagę fakt, że dotychczasowe dane o florze segetalnej tych obszarów dają jedynie jej fragmentaryczny obraz (M o w s z o w i c z 1960, 1978; W a r c h o-

lińska 1979 a, b; 1981 a, b; 1982; Wiśniewski 1968, 1970, 1976 a, b), autorka postanowiła dokonać aktualnego rejestru stanu tej flory na terenach położonych w najbliższym sąsiedztwie obu miast oraz podać jej charakterystykę zarówno ilościową, jak i jakościową. Dane zawarte w niniejszej pracy stanowić będą punkt odniesienia przy planowanej kontroli ekosystemów tych obszarów, w tym także przy organizowaniu florystycznego systemu "monitoring" (Matuszkiewicz 1979).

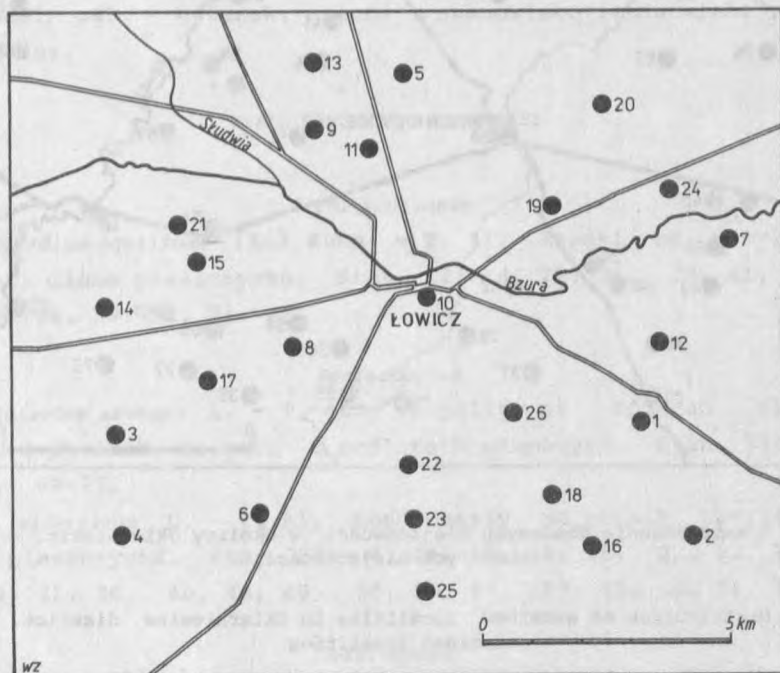
METODYKA BADAŃ

Badania terenowe nad florą segetalną okolic Łowicza i Skierniewic przeprowadzono w latach 1976-1981. Objęto nimi 77 miejscowości (rys. 1 - stanowiska okolic Łowicza, rys. 2 - stanowiska okolic Skierniewic). Dane dotyczące flory segetalnej Łowicza (rys. 1, stanowisko 10) i Skierniewic (rys. 2, stanowisko 68) zamieszczono w pracy *Flora synantropijna Łowicza i Skierniewic* (Sowa, Warcholińska 1981). Ogólną charakterystykę terenu badań podano w pracy *Typy fitocenozy chwastów zbóż ozimych okolic Łowicza i ich wartość diagnostyczna* (Warcholińska 1981 b) i *Zbiorowiska segetalne zbóż ozimych Skierniewic i terenów przyległych* (Warcholińska 1982).

Układ systematyczny i nomenklaturę roślin naczyniowych przyjęto wg *Roślin polskich* (Szafer, Kulczyński, Pawłowski 1976) oraz *Krajowe chwasty polne i ogrodowe* (Mowszowicz 1975). Przy poszczególnych gatunkach, po ich nazwie łacińskiej, podano trwałość oraz grupę, do której dany gatunek zaliczono wg geograficzno-historycznej klasyfikacji roślin synantropijnych Kornasia (1968 a, 1977). Dla gatunków miejscowego pochodzenia (apofitów) określono zbiorowiska naturalne, z których się wywodzą. Informacje odnośnie do trwałości i grup geograficzno-historycznych zaczerpnięto m. in. z prac następujących autorów: Kornas 1968 b; Sowa, Warcholińska 1981, 1984; Trzcicka-Taciak 1979; Zając 1979. Poza tym, w kolejności podano stopień rozpowszechnienia, rodzaj zajmowanych siedlisk i związek z uprawą oraz liczbę i numery stanowisk.

Stopień rozpowszechnienia gatunków określono przy pomocy następującej skali:

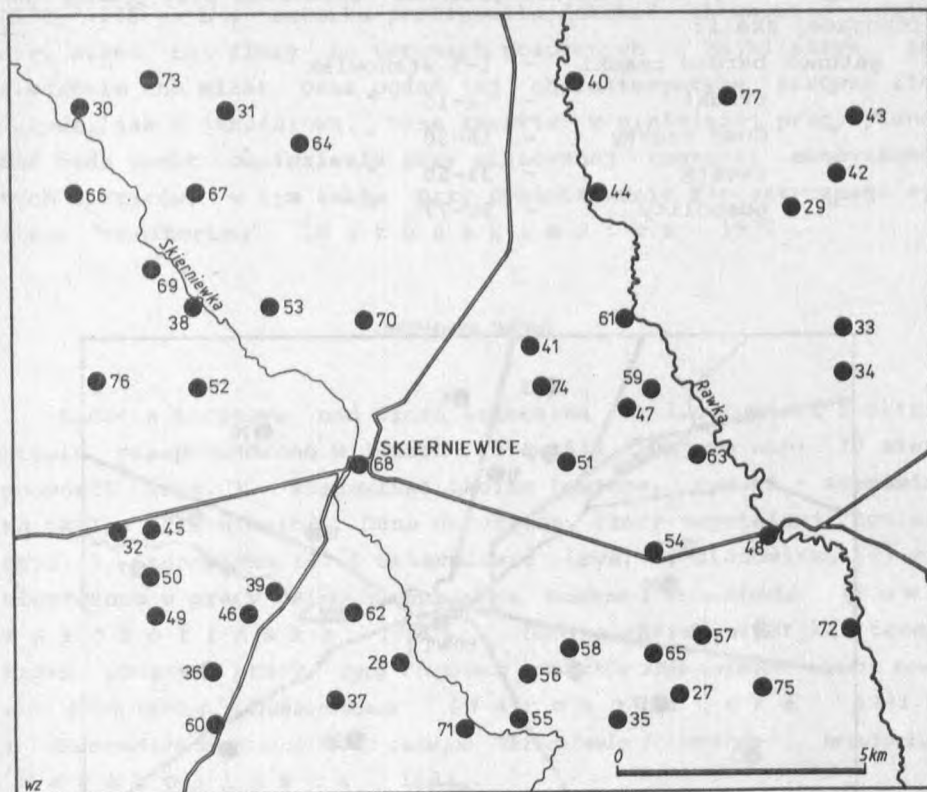
gatunek bardzo rzadki	-	1-5 stanowisk
" rzadki	-	6-15 "
" dość częsty	-	16-30 "
" częsty	-	31-55 "
" pospolity	-	56-77 "

Rys. 1. Rozmieszczenie zbadanych miejscowości w okolicy Łowicza. Wykaz zbadanych miejscowości

Fig. 1. Distribution of examined localities in Łowicz district. List of examined localities

1 - Arkadia, 2 - Bobrowniki, 3 - Dąbkowice Dolne, 4 - Dąbkowice Górne, 5 - Goleńsko, 6 - Jamno, 7 - Janowice, 8 - Jastrzębia, 9 - Klewków, 10 - Łowicz, 11 - Małszyce, 12 - Mysłaków, 13 - Niedźwiada, 14 - Ostrów, 15 - Otolice, 16 - Parma, 17 - Pilaszków, 18 - Placencja, 19 - Popów, 20 - Strzelczew, 21 - Szczudłów, 22 - Urbańszczyzna, 23 - Wygoda, 24 - Zabostów Mały, 25 - Zawady, 26 - Zielkowie

Rys. 2. Rozmieszczenie zbadanych miejscowości w okolicy Skierniewic. Wykaz zbadanych miejscowości

Fig. 2. Distribution of examined localities in Skierniewice district. List of examined localities

27 - Adamów, 28 - Balcerów, 29 - Bartniki, 30 - Bełchów, 31 - Borowir, 32 - Brzosty, 33 - Budki Radziwiłł., 34 - Budy-Kałki, 35 - Budy Trz., 36 - Dąbrowice, 37 - Dębowa Góra, 38 - Fajki, 39 - Feliksów, 40 - Grabie, 41 - Grabina, 42 - Grabina Duża, 43 - Grabina Mała, 44 - Grabskie Budy, 45 - Graniczki, 46 - Halinów, 47 - Jarmużka, 48 - Kamion, 49 - Krężce, 50 - Leśna Kolonia, 51 - Miedniewice, 52 - Mokra Lewa, 53 - Mokra Prawa, 54 - Pamiętna, 55 - Podstrobów, 56 - Podtrzciana, 57 - Parandotów, 58 - Rawiczów, 59 - Rawka, 60 - Rowiska Stare, 61 - Ruda, 62 - Sadowiczów, 63 - Samice, 64 - Serwituty, 65 - Serwituty Trz., 66 - Sierakowice Lewe, 67 - Sierakowice Prawe, 68 - Skierniewice, 69 - Stara Wieś, 70 - Starabacicha, 71 - Strobów, 72 - Stuliszew, 73 - Tarnówek, 74 - Topola, 75 - Trzciana, 76 - Wola Makowska - Od Zwierzyńca, 77 - Zabudziska

Wykaz skrótów przyjętych w tekście

Trwałość: Kt - gatunki krótkotrwałe, T - gatunki trwałe.

Grupa geograficzno-historyczna: A - Apofity: l - leśne, z - zaroślowe, ł - łąkowe, umb - wrzosowisk i muraw bliźniczkowych, mk - muraw kserotermicznych, mps - muraw piaskowych, wp - wydmy i piaszczysk, p - piaszczysk, nsk - naskalne, nw - nadwodne: Ar - Archeofit, Ho - Holoagriofit, He - Hemiagriofit, Ep - Epekoft, Er - Ergasjofit.

Inne: gat. - gatunek, stan. - stanowisko (stanowiska), var. - varietas.

WYKAZ GATUNKÓW I STANOWISK

Polypodiaceae

Pteridium aquilinum (L.) Kuhn. - T, Al. Rzadki na przyleśnych polach. Gleba piaszczysta. Stan. 12: 4, 29, 36, 39, 41, 44, 50, 55, 58, 59, 61, 71.

Equisetaceae

Equisetum arvense L. - T, Ał. Pospolity na różnych glebach. Rośnie w zbożach, rzepaku i roślinach okopowych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

E. silvaticum L. - T, Al. Dość częsty na polach przyleśnych. Gleba piaszczysta. Stan. 24: 4, 11, 15, 16, 18, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 31, 36, 40, 44, 49, 50, 55, 58, 59, 61, 62, 71, 77.

Urticaceae

Urtica urens L. - Kt, Ar. Rzadki wśród warzyw i roślin okopowych w pobliżu zabudowań. Stan. 12: 19, 24, 26, 37, 51-54, 63, 67, 74, 76.

U. dioica L. - T, Al. Rzadki w łąkach zbóż i wśród warzyw. Gleba żyzna. Stan. 9: 26, 48, 51-53, 63, 66, 67, 76.

Polygonaceae

Rumex obtusifolius L. - T, Az. Dość częsty na wilgotnych polach wśród zbóż, rzepaku, roślin okopowych i warzyw. Stan. 16: 6, 19, 24, 26, 27, 29, 30, 38, 47, 48, 50-53, 63, 75.

R. crispus L. - T, Ał. Częsty w różnych roślinach uprawnych. Gleba wilgotna. Stan. 39: 2, 4-9, 11-15, 18-20, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 32, 36, 38, 47, 51-54, 57, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74-76.

R. acetosa L. - T, Ał. Rzadki na przyłąkowych polach. Stan. 9: 1, 19, 29, 37, 45, 52, 67, 69, 77.

R. acetosella L. - T, Awp. Pospolity na ubogich glebach, wśród zbóż i ziemniaków. Stan. 72: 1, 2, 4-9, 11, 12, 15-23, 25-67, 69-77.

Polygonum amphibium L. var. *terrestre* Leysser. - T, Anw. Częsty na wilgotnych glebach, wśród łąnów zbóż, rzepaku, warzyw i roślin okopowych. Stan. 33: 2, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 19-21, 23, 24, 26, 27, 29, 30, 37, 38, 47, 48, 51-54, 63, 66, 67, 69, 70, 74, 76.

P. persicaria L. - Kt, Anw. Pospolity na różnych glebach, głównie wśród okopowych i zbóż jarych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

P. tomentosum Schrk. - Kt, Anw. Pospolity na różnych glebach, szczególnie licznie w roślinach okopowych i zbożach jarych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

P. nodosum Pers. - Kt, Anw. Dość częsty wśród roślin okopowych na zasobnych glebach. Stan. 18: 5, 6, 9, 13, 17, 19, 24, 29, 30, 37, 38, 47, 48, 51-54, 63.

P. hydropiper L. - Kt, Anw. Częsty w zbożach, roślinach okopowych i wśród warzyw na mokrych i wilgotnych glebach. Stan. 37: 9, 15, 18-20, 27-31, 33-36, 38, 40-43, 46, 48, 50-53, 55, 59, 60, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 74, 76, 77.

P. aequale Lindm. - Kt, Anw. Dość częsty na glebach zasobnych, wśród zbóż, rzepaku, warzyw i roślin okopowych. Stan. 26: 5, 9, 11, 13, 17-20, 23, 24, 28, 32, 36, 37, 39, 46, 49, 50, 55, 56, 58-62, 65.

P. heterophyllum Lindm. - Kt, Anw. Pospolity na różnych glebach, wśród roślin okopowych, warzyw, w łąkach zbóż, rzepaku i na ścierniskach. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

P. neglectum Bess. - Kt, Anw. Dość częsty na glebach piaszczysto-żwirowych, głównie na ścierniskach po życie. Stan. 19: 1, 4, 25, 28, 32, 36, 37, 39, 46, 49, 50, 55, 56, 58-62, 65.

P. convolvulus L. - Kt, Ar. Pospolity wśród zbóż, rzepaku i

roślin okopowych oraz na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Fagopyrum sagittatum Gillib. - Kt, Er. Bardzo rzadki wśród żyta i ziemniaków. Gleba piaszczysta. Stan. 5: 4, 27, 32, 49, 60.

F. tataricum Gaertn. - Kt, Er. Bardzo rzadki wśród żyta i owsa. Gleba piaszczysta. Stan. 4: 25, 28, 50, 55.

Chenopodiaceae

Polycnemum arvense L. - Kt, Ap. Rzadki na ścierniskach po życie. Stan. 6: 4, 32, 36, 39, 60, 65.

Beta vulgaris L. - Kt, Er. Bardzo rzadki wśród innych roślin uprawnych. Stan. 3: 19, 24, 51.

Chenopodium polyspermum L. - Kt, Anw. Bardzo rzadki wśród roślin okopowych i warzyw. Stan. 2: 51, 74.

Ch. album L. - Kt, Anw. Pospolity na różnych glebach i we wszystkich roślinach uprawnych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Ch. glaucum L. - Kt, Anw. Bardzo rzadki wśród roślin okopowych uprawianych w pobliżu zabudowań oraz warzyw. Stan. 3: 28, 37, 50.

Atriplex patulum L. - Kt, An. Częsty na zasobnych glebach, głównie wśród roślin okopowych i warzyw. Stan. 32: 3, 5-7, 9, 11-13, 17, 19, 24, 26, 29, 30, 32, 37, 38, 42, 43, 47, 50-53, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Amaranthaceae

Amaranthus retroflexus L. - Kt, Ep. Częsty wśród warzyw i roślin okopowych, zwłaszcza w pobliżu osiedli. Gleba żyzna. Stan. 43: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11-14, 17, 19, 24, 26, 28-30, 32-34, 36-38, 41-43, 47-53, 62-64, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

A. ascendes Lois. - Kt, Ep. Bardzo rzadki wśród warzyw i roślin okopowych w pobliżu zabudowań. Gleba zasobna. Stan. 5: 8, 19, 24, 49, 74.

Caryophyllaceae

Gypsophila muralis L. - Kt, Anw. Częsty na różnych glebach, głównie w łąkach zbóż, rzepaku i na ścierniskach. Stan. 32: 2, 5, 9, 11, 14, 17, 19, 24, 27, 29-35, 38, 40, 42-44, 46, 51, 56-59, 63, 71, 73, 75.

Melandrium noctiflorum (L.) Fr. - Kt, Ar. Bardzo rzadki na gle-

bach zasobnych w wapń, głównie wśród łąnów zbóż i na ścierniskach. Stan. 3: 5, 9, 13.

Melandrium album (Mill.) Garcke - Kt, Az. Częsty na zasobniejszych glebach, w zbożach, rzepaku oraz roślinach okopowych i motylkowych. Stan. 36: 1, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 17-19, 23, 24, 26, 28, 30, 32, 36-39, 46, 47, 51-54, 65-67, 70-72, 74, 76.

Silene inflata (Salisb.) Sm. - T, Amk. Rzadki wśród łąnów żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba lekka. Stan. 11: 1, 4, 28, 32, 37, 39, 46, 49, 50, 60, 65.

Agrostemma githago L. - Kt, Ar. Dość częsty wśród zbóż. Gleba różna. Stan. 28: 1, 2, 4, 8, 9, 11, 12, 17, 18, 23, 26-28, 30, 32, 36-38, 46, 47, 50, 51, 53, 60, 65, 67, 71, 76.

Arenaria serpyllifolia L. - Kt, Amk. Dość częsty na piaszczysto-żwirowych glebach, wśród łąnów żyta ozimego i na ścierniskach, rzadziej w ziemniakach. Stan. 30: 1, 4-6, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 19, 23, 25, 26, 28, 32, 36, 37, 39, 46, 49, 50, 51, 55-60, 65.

Holosteum umbellatum L. - Kt, Amk. Bardzo rzadki wśród łąnów żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 4: 12, 15, 26, 37.

Stellaria media Vill. - Kt, Ał. Pospolity na różnych glebach, zwłaszcza wilgotnych, wśród roślin okopowych, warzyw, rzepaku, w zbożach i na ścierniskach. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

S. graminea L. - T, Ał. Częsty na okrajkach łąnów zbóż i w okopowych. Gleba różna, przeważnie wilgotna. Stan. 37: 3, 5, 6, 8, 9, 12-14, 17, 19-21, 24, 26, 30, 33, 34, 37, 38, 42, 43, 46-48, 51-54, 63, 64, 66, 67, 70-72, 74, 76.

Cerastium arvense L. - T, Amps. Dość częsty wśród łąnów żyta. Gleba piaszczysta, sucha. Stan. 17: 1, 4, 11, 25, 28, 32, 36, 37, 39, 46, 49, 50, 53, 57, 58, 60, 65.

C. vulgatum L. - Kt, Ał. Częsty na glebach wilgotnych, głównie w łąnach zbóż. Stan. 37: 5, 9, 11-13, 15, 17, 19, 24, 26, 29-34, 36-38, 42, 43, 47, 48, 51-54, 63, 64, 66, 67, 70-72, 74, 76, 77.

C. semidecandrum L. - Kt, Amk. Bardzo rzadki w łąnach żyta ozimego; na glebach piaszczystych, suchych. Stan. 2: 4, 37.

Sagina procumbens L. - T, Ał. Częsty na podmokłych i wilgotnych glebach, zwłaszcza w łąnach zbóż i na ścierniskach. Stan.

32: 3, 13, 14, 17, 19, 24, 26, 29-36, 38, 42, 43, 45-48, 51-53, 63, 64, 69, 70, 74, 76, 77.

Scleranthus perennis L. - T, Amps. Rzadki wśród żyta ozimego na piaszczystych, kwaśnych glebach. Stan. 8: 4, 28, 33, 44, 55, 59, 61, 65.

S. annuus L. - Kt, Ar. Pospolity na różnych glebach. Zachwacza przede wszystkim zboża, rzadziej rośliny okopowe i inne. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Spergula arvensis L. - Kt, Ar. Pospolity na różnych glebach, wśród zbóż, rzepaku, roślin okopowych i na ścierniskach. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

S. vernalis Willd. - Kt, Awp. Dość częsty na kwaśnych, piaszczystych glebach, w łanach żyta ozimego. Stan. 18: 1, 2, 4, 15, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 44, 55, 58, 59, 61, 62, 65.

Spergularia rubra (L.) Presl. - Kt, Anw. Częsty na wilgotnych glebach, głównie wśród zbóż i na ścierniskach. Stan. 33: 4, 15, 20, 23, 25, 26, 27, 29-36, 38, 40, 42-45, 51-53, 55-58, 60, 71, 73, 75, 77.

Herniaria glabra L. - Kt, Awp. Rzadki na glebach piaszczystych w łanach żyta i na ścierniskach. Stan. 10: 4, 26, 28, 32, 39, 50, 60, 62, 65, 71.

H. hirsuta L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki na piaszczysto-żwirowych glebach, w łanach żyta i na ścierniskach. Stan. 5: 4, 32, 36, 39, 60.

Euphorbiaceae

Euphorbia peplus L. - Kt, Ar. Rzadki wśród warzyw i roślin okopowych. Gleba żyzna. Stan. 8: 8, 19, 24, 36, 51, 67, 74, 76.

E. helioscopia L. - Kt, Ar. Częsty w warzywach, roślinach okopowych i w zbożach. Gleba żyzna. Stan. 33: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19, 23, 24, 26, 30, 36, 38, 41, 46, 47, 51-54, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

E. cyparissias L. - T, Amk. Rzadki w łanach żyta. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 13: 1, 4, 25, 26, 28, 32, 39, 49, 50, 59-61, 71.

E. esula L. - T, Amk. Rzadki w łanach żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 7: 4, 26, 28, 32, 37, 49, 50.

Ranunculaceae

Consolida regalis S. F. Gray - Kt, Ar. Dość częsty wśród zbóż rzepaku i na ścierniskach. Gleba zasobna. Stan. 25: 1, 4, 5, 9, 11-13, 17, 19, 24, 26, 30, 36, 38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

Myosurus minimus L. - Kt, Anw. Częsty wśród łanów zbóż i rzepaku. Gleba żyzna, wilgotna. Stan. 34: 1-3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-21, 23, 24, 26, 30, 37, 38, 46, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

Ranunculus arvensis L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki w łanach żyta i pszenicy. Gleba wilgotna. Stan. 5: 5, 9, 11, 12, 19. *

R. sardous Cr. - T, Ał. Rzadki w łanach żyta i pszenicy. Gleba podmokła. Stan. 7: 5, 9, 11, 12, 18, 19, 51.

R. bulbosus L. - T, Ał. Bardzo rzadki w łanach żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 2: 4, 37.

R. repens L. - T, Al. Częsty na glebach wilgotnych. Zachwaszcza wszystkie rośliny uprawne. Stan. 51: 1-3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-21, 23, 24, 26, 27, 29-31, 33-36, 38, 41-43, 46-48, 51-54, 56, 62, 63, 66, 67, 69, 70, 72-77.

R. acer L. - T, Ał. Bardzo rzadki w łanie żyta na polu przyłankowym. Stan. 1: 53.

Papaveraceae

Papaver argemone L. - Kt, Ar. Częsty w łanach zbóż, rzadziej w okopowych. Gleba różna, przeważnie piaszczysta. Stan. 42: 1, 2, 4-9, 11, 12, 14-19, 21-23, 25, 26, 28, 32, 36, 37, 39, 46, 49-51, 54-60, 64, 65, 71, 72, 75.

P. dubium L. - Kt, Ar. Dość częsty wśród zbóż; rzadziej w okopowych i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 23: 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 23, 26, 28, 32, 36, 37, 39, 49, 50, 60, 65.

P. rhoeas L. - Kt, Ar. Dość częsty w łanach zbóż, rzepaku, buraków, rzadziej w ziemniakach, sporadycznie w roślinach motylkowych i na ścierniskach. Stan. 30: 1, 2, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-19, 21, 23, 24, 26, 30, 38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

P. somniferum L. - Kt, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród buraków. Gleba żyzna. Stan. 2: 51, 74.

Fumaria officinalis L. - Kt, Ar. Rzadki na glebach żyznych. Dość licznie w roślinach okopowych, rzadziej wśród zbóż. Stan. 11: 1, 5, 9, 12, 13, 24, 26, 36, 51, 67, 76.

Cruciferae

Rorippa silvestris (L.) Bess. - T, Anw. Częsty na glebach wilgotnych. Zachwaszcza zboża, rzepak i rośliny okopowe oraz warzywa. Stan. 49: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-19, 21, 23, 24, 26, 27, 29-34, 36, 40-44, 46-48, 51-54, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 72-77.

Arabis arenosa (L.) Scop. - Kt, Ap. Bardzo rzadki wśród łąnów żyta i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 4: 5, 18, 20, 25.

Sisymbrium officinale (L.) Scop. - Kt, Ar. Rzadki wśród zbóż i roślin okopowych w pobliżu zabudowań. Gleba przeważnie piaszczysta. Stan. 8: 17, 19, 24, 28, 39, 49, 50, 62.

Descurainia sophia L. Webb. - Kt, Ar. Rzadki wśród zbóż, głównie w pobliżu zabudowań. Gleba lekka. Stan. 13: 4, 6, 8, 12, 15, 26, 28, 36, 39, 49, 50, 59, 62.

Arabidopsis thaliana (L.) Heynh. - Kt, Ap. Częsty w łąkach zbóż, zwłaszcza na glebach wilgotnych, rzadziej rzepaku, roślinach okopowych i na ścierniskach. Stan. 42: 1-9, 11-26, 29, 30, 36-38, 42, 43, 46-48, 51-54, 63, 74, 76.

Erysimum cheiranthoides L. - Kt, A. Dość częsty w różnych roślinach uprawnych na glebach zasobnych w azot i próchnicę. Stan. 30: 1, 3-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-19, 24, 26, 30, 36, 38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

Brassica napus L. - Kt, Er. Rzadki, pojedyncze okazy wśród zbóż i okopowych. Stan. 6: 19, 24, 52, 53, 66, 67.

Sinapis arvensis L. - Kt, Ar. Częsty na żyznych glebach, głównie w zbożach jarych, rzepaku i roślinach okopowych. Stan. 31: 1, 3-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-20, 23, 24, 26, 36, 47, 51-54, 63, 66, 67, 69, 70, 74, 76.

S. alba L. - Kt, Er. Bardzo rzadki w zbożach jarych. Stan. 2: 25, 28.

Berteroa incana (L.) DC. - Kt, Ap. Bardzo rzadki na okrajach pól sąsiadujących z nieużytkami. Stan. 2: 28, 39.

Erophila verna (L.) C. A. M. - Kt, Ap. Częsty na różnych glebach, wśród zbóż i roślin okopowych. Stan. 48: 1, 2, 4-9, 11-

-23, 25-27, 29-37, 39, 41-43, 46, 56, 57, 59, 61, 64, 65, 71, 73, 75, 77.

Armoracia lapathifolia Gilib. - T, Ar. Dość częsty wśród warzyw i roślin okopowych, przeważnie w pobliżu zabudowań. Stan. 19: 6, 9, 11, 12, 17-19, 24, 26, 30, 36, 38, 47, 51-53, 66, 67, 76.

Camelina microcarpa Andrż. - Kt, Amk. Rzadki wśród zbóż i rzepaku. Gleba różna. Stan. 7: 4, 6, 9, 11, 12, 17, 26.

C. sativa (L.) Cr. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród zbóż i rzepaku. Stan. 1: 11.

Thlaspi arvense L. - Kt, Ar. Częsty w łąkach zbóż, rzepaku oraz w roślinach okopowych. Gleba żyzna. Stan. 30: 1-3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19, 24, 26, 30, 36, 38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 69, 72, 74, 76.

Teesdalea nudicaulis (L.) R. Br. - Kt, Awp. Częsty na ubogich piaszczystych glebach, wśród zbóż i na ścierniskach, rzadziej w ziemniakach. Stan. 36: 1, 2, 4, 6, 15, 18-20, 23, 25-27, 30, 36-38, 41-44, 46-48, 51, 54, 56, 57, 59, 61-64, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Capsella bursa-pastoris (L.) Med. - Kt, Ar. Częsty we wszystkich roślinach uprawnych, na różnych glebach, częściej żyznych. Stan. 45: 1, 3-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-20, 23, 24, 26-28, 30, 36-39, 42, 43, 46-48, 51-54, 56, 57, 59, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Neslia paniculata (L.) Desv. - Kt, Ar. Rzadki wśród zbóż, rzepaku i roślin okopowych. Gleba żyzna. Stan. 11: 3, 5, 6, 11, 17, 19, 24, 47, 51, 63, 67.

Bunias orientalis L. - Kt, Ep. Bardzo rzadko pojedyncze egzemplarze na okrajkach łąnu żyta. Stan. 1: 46.

Raphanus raphanistrum L. - Kt, Ar. Pospolity na glebach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych. Zachwaszcza przede wszystkim łąny zbóż i roślin okopowych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

R. sativus L. - Kt, Er. Bardzo rzadki w owsie i ziemniakach. Gleba piaszczysta. Stan. 4: 4, 7, 25, 28.

Violaceae

Viola tricolor L. - Kt, Awp. Częsty na glebach piaszczystych, wśród żyta ozimego i na ścierniskach, rzadziej w ziemniakach. Stan. 35: 1, 4, 6-9, 11, 12, 15, 17-19, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 39, 41, 44, 48-51, 55, 59-62, 64, 71, 73, 75, 77.

V. arvensis Murr. - Kt, Ar. Pospolity wśród wszystkich roślin uprawnych. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Crassulaceae

Sedum maximum Sut. - T, Amk. Rzadki wśród zbóż, ziemniaków i seradeli. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 6: 4, 12, 15, 26, 32, 60.

S. acre L. - T, Amk. Bardzo rzadki na okrajkach łąnów żyta i na ścierniskach. Gleba żwirowo-piaszczysta. Stan. 4: 4, 28, 60, 62.

Saxifragaceae

Saxifraga tridactylites L. - Kt, Az. Rzadki w łąnach żyta. Gleba zasobna. Stan. 13: 1, 2, 5, 6, 8, 9, 12, 15, 17, 18, 23, 24, 26.

Rosaceae

Rubus caesius L. - T, Al. Rzadki wśród łąnów żyta i ziemniaków. Gleba różna, głównie piaszczysta. Stan. 6: 7, 8, 12, 24, 41, 55.

Potentilla argentea L. - T, Amps. Bardzo rzadki na okrajkach łąnów żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 2: 28, 39.

P. reptans L. - T, Ał. Bardzo rzadki w łąnach pszenicy. Gleba zasobna. Stan. 3: 5, 24, 32.

P. anserina L. - T, Ał. Częsty we wszystkich roślinach uprawnych. Gleba różna, wilgotna i podmokła. Stan. 46: 1-3, 5, 6, 9, 11-13, 15, 17, 20, 21, 23, 24, 26, 27, 29-31, 33, 34, 36, 38, 41-43, 47, 48, 51-54, 56, 59, 63, 65-67, 69, 70, 72-74, 76, 77.

Aphanes arvensis L. - Kr, Ar. Dość częsty wśród zbóż na żyzniejszych glebach. Stan. 19: 1, 5, 6, 8, 9, 11-13, 23, 24, 26, 30, 36, 47, 52, 53, 66, 67, 76.

Papilionaceae

Lupinus luteus L. - Kt, Er. Dość częsty wśród żyta ozimego i ziemniaków. Gleba uboga, piaszczysta. Stan. 17: 1, 4, 7, 15, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 44, 49, 50, 55, 59, 61.

L. angustifolius L. - Kt, Er. Bardzo rzadko pojedyncze okazy wśród żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 2: 11, 28.

Medicago sativa L. - T, He. Bardzo rzadki wśród roślin motylkowych. Gleba zasobna. Stan. 1: 51.

M. lupulina L. - Kt, Amk. Dość częsty w łąkach zbóż, rzepaku, w roślinach okopowych i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 22: 3-5, 13, 17, 19, 24, 30, 32, 36, 38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

Trifolium arvense L. - Kt, Amps. Rzadki wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 12: 1, 4, 11, 25, 26, 28, 32, 36, 37, 49, 50, 53.

T. campestre Schreb. - Kt, Ał. Rzadki wśród zbóż. Gleba średnio żyzna. Stan. 11: 6, 13, 38, 47, 51-53, 66, 67, 76.

T. repens L. - T, Ał. Dość częsty wśród zbóż, rzepaku i roślin okopowych. Gleba świeża i wilgotna. Stan. 27: 3, 5, 8, 17, 19-21, 24, 29, 30, 36, 38, 42, 43, 46, 51-54, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76, 77.

T. pratense L. - T, Ał. Rzadko pojedyncze okazy wśród zbóż. Gleba zasobna. Stan. 9: 4-6, 13, 19, 24, 47, 53, 67.

Coronilla varia L. - T, Amk. Bardzo rzadki na okrajkach pól. Gleba żwirowo-piaszczysta. Stan. 5: 4, 32, 36, 46, 60.

Ornithopus sativus L. - Kt, Er. Rzadko pojedyncze osobniki wśród żyta i ziemniaków. Gleba piaszczysta. Stan. 9: 4, 6, 7, 15, 23, 25, 29, 60, 77.

Vicia hirsuta (L.) S. F. Gray - Kt, Ar. Pospolity na różnych glebach. Zachwaszcza wszystkie rośliny uprawne, zwłaszcza liwnie wśród zbóż. Notowana na ścierniskach. Stan. 60: 1-9, 11-27, 29-34, 36-38, 41-44, 46, 47, 49-54, 56-58, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 72, 74-76.

V. tetrasperma (L.) Schreb. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż, rzadziej rzepaku, kukurydzy i w roślinach okopowych. Gleba różna. Stan. 46: 1-9, 11-27, 30, 31, 36-38, 41, 46, 47, 51-54, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

V. cracca L. - T, Ał. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba różna, przeważnie piaszczysta. Stan. 4: 4, 32, 37, 60.

V. villosa Roth. - Kt, Ar. Dość częsty wśród zbóż i rzepaku. Gleba różna. Stan. 27: 3-6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19, 23, 24, 26, 36, 38, 41, 51-53, 66, 67, 74, 76.

V. sativa L. - Kt, Ar. Rzadko pojedyncze okazy w zbożach jarych i rzepaku. Gleba różna, przeważnie zasobna. Stan. 7: 11, 24, 51, 66, 67, 74, 76.

V. angustifolia L. - Kt, Ar. Pospolity na glebach piaszczystych i piaszczysto-gliniastych, głównie wśród zbóż, rzadziej roślin okopowych i na ścierniskach. Stan. 71: 1-9, 11-44, 46, 48, 49, 51-59, 61-67, 69-77.

V. grandiflora Scop. - Kt, Ep. Bardzo rzadki wśród żyta ozimego. Gleba zasobna. Stan. 3: 2, 9, 12.

Lathyrus pratensis L. - T, Ał. Bardzo rzadko pojedyncze egzemplarze na polach przyłąkowych. Stan. 2: 17, 37.

Pisum sativum L. - Kt, Er. Bardzo rzadko w zbożach jarych. Stan. 3: 13, 24, 51.

P. arvense L. - Kt, Er. Bardzo rzadko w łanach owsa. Stan. 3: 13, 24, 51.

Lythraceae

Lythrum salicaria L. - T, Ał. Bardzo rzadko na polach przyłąkowych. Gleba wilgotna. Stan. 4: 29, 42, 43, 77.

Oenotheraceae

Oenothera biennis L. - Kt, Ap. Bardzo rzadko pojedyncze osobniki wśród żyta i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 3: 4, 28, 60.

Malvaceae

Malva silvestris L. - Kt, Ar. Bardzo rzadko pojedyncze okazy w warzywach i roślinach okopowych w pobliżu zabudowań. Stan. 2: 12, 51.

M. neglecta Wallr. - Kt, Ar. Bardzo rzadko pojedyncze osobniki w warzywach i roślinach okopowych, głównie w pobliżu zabudowań. Stan. 3: 11, 28, 39.

Linaceae

Radiola linoides Gmel. - Kt, Anw. Bardzo rzadko na ścierniskach po życie. Gleba wilgotna. Stan. 1: 6.

Oxalidaceae

Oxalis stricta L. - T, Ep. Rzadki wśród zbóż i roślin okopowych, na glebach zasobniejszych. Stan. 7: 6, 19, 24, 46, 52, 53, 67.

Geraniaceae

Geranium pratense L. - T, Ał. Bardzo rzadki w łanie żyta na polu przyłakowym. Stan. 1: 37.

G. pusillum L. - Kt, Ar. Częsty we wszystkich roślinach uprawnych. Gleba różna. Stan. 40: 1-6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19-21, 23, 24, 26, 27, 29-31, 36, 38, 46, 47, 51-54, 56, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Erodium cicutarium (L.) L'Hérit. - Kt, A. Pospolity wśród wszystkich roślin uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Balsaminaceae

Impatiens parviflora DC. - Kt, Ho. Bardzo rzadko pojedyncze okazy w życie ozimym. Stan. 1: 48.

Umbelliferae

Aegopodium podagraria L. - T, Al. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród zbóż. Gleba zasobna. Stan. 3: 19, 24, 51.

Pimpinella saxifraga L. - T. Amk. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki w łanie żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 2: 28, 32.

Aethusa cynapium L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród ziemniaków. Gleba żyzna. Stan. 1: 51.

Heracleum sphondylium L. - T, Ał. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba żyzna. Stan. 4: 1, 6, 12, 17.

Anethum graveolens L. - Kt, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w roślinach okopowych. Stan. 2: 24, 51.

Daucus carota L. - Kt, Ał. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba lekka. Stan. 4: 4, 19, 32, 36.

Anthriscus silvestris (L.) Hoffm. - T, Al. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze w łanie żyta. Stan. 1: 48.

Primulaceae

Anagallis arvensis L. - Kt, Ar. Dość częsty w różnych roślinach uprawnych i na ścierniskach. Gleba żyzna. Stan. 29: 4-6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19, 24, 29, 30, 36, 38, 46, 47, 51-54, 63, 66, 69, 70, 74, 76.

Lysimachia vulgaris L. - T, Anw. Rzadki, głównie wśród żyta i owsa. Gleba wilgotna i podmokła. Stan. 8: 15, 18, 19, 26, 29, 31, 42, 43.

Convolvulaceae

Convolvulus arvensis L. - T, A. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Boraginaceae

Lycopsis arvensis L. - Kt, Ar. Rzadki w łanach żyta i pszenicy. Gleba zasobna. Stan. 11: 11, 19, 26, 36, 38, 52, 53, 66, 67, 69, 76.

Symphytum officinale L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanach zbóż i ziemniaków. Gleba żyzna. Stan. 3: 19, 26, 37.

Echium vulgare L. - Kt, Ap. Bardzo rzadki w łanach żyta ozimego. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 3: 4, 32, 37.

Lithospermum arvense L. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż, rzepaku, rzadziej w kukurydzy i roślinach okopowych. Gleba różna. Stan. 45: 1-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-20, 22-24, 26, 32, 36-39, 46, 47, 49-55, 59-62, 65-67, 69, 70, 74, 76.

Myosotis micrantha Pall. - Kt, Ap. Częsty wśród zbóż, zwłaszcza na glebach piaszczystych. Stan. 42: 1, 2, 4-9, 11-13, 15, 17-20, 22, 23, 25, 26-28, 32, 36-39, 41, 44, 46, 49, 50, 53-55, 57, 59, 60, 64, 65, 72, 75.

M. arvensis (L.) Hill. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż, rzepaku, na ścierniskach oraz w roślinach okopowych. Gleba różna. Stan. 44: 1-3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-20, 22-24, 26, 27, 30, 31, 35, 36, 38, 41-43, 45-47, 51-54, 62, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Solanaceae

Solanum nigrum L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanach ziemniaków. Gleba różna. Stan. 5: 5, 7, 21, 24, 37.

S. tuberosum L. - T, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze w łanach żyta ozimego. Stan. 2: 11, 51.

Datura stramonium L. - Kt, Ep. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki w ziemniakach. Stan. 3: 11, 36, 39.

Scrophulariaceae

Linaria elatine (L.) Mill. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba zasobna. Stan. 1: 11.

L. vulgaris (L.) Mill. - T, Amps. Rzadki, pojedyncze okazy wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 6: 4, 25, 28, 37, 39, 51.

L. minor (L.) Desf. - Kt, Amps. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba zasobna. Stan. 2: 5, 11.

Veronica chamaedrys L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze wśród zbóż na polach przyłąkowych. Stan. 2: 15, 36.

V. serpyllifolia L. - T, Ał. Bardzo rzadki wśród łąnów zbóż i na ścierniskach. Gleba wilgotna i podmokła. Stan. 5: 9, 29, 31, 36, 42.

V. arvensis L. - Kt, A. Częsty we wszystkich roślinach uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 50: 1-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-21, 23, 24, 26-31, 36-38, 41-43, 45-48, 51-54, 56, 63-67, 69, 72, 74-76.

V. triphyllos L. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż i rzepaku, rzadziej w okopowych. Gleba różna. Stan. 35: 1-6, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 18, 20, 22, 23, 26, 32, 36, 37, 39, 46, 49, 50, 55-62, 65, 71, 76.

V. verna L. - Kt, Ap. Bardzo rzadki wśród łąnów żyta. Gleba piaszczysta. Stan. 5: 1, 4, 26, 59, 62.

V. dillenii Cr. - Kt, Ap. Dość częsty wśród żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 30: 1, 2, 4, 6, 8, 11, 12, 15, 17, 19, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 44, 46, 49, 50, 55-60, 62, 65, 71.

V. persica Poir. - Kt, Ep. Dość częsty wśród zbóż, rzepaku i roślin okopowych. Gleba zasobna. Stan. 19: 3-6, 9, 11-13, 17, 19, 24, 36, 37, 47, 51-53, 72, 74.

V. agrestis L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród zbóż, rzepaku i roślin okopowych. Gleba żyzna. Stan. 4: 9, 11, 24, 51.

V. hederifolia L. - Kt, Az. Dość częsty wśród zbóż, rzepaku, rzadziej w roślinach okopowych. Gleba różna. Stan. 28: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 17-20, 22-24, 26, 32, 36-38, 46, 47, 51-53, 63, 76.

Odontites verna (Bell.) Rchb. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród żyta ozimego. Gleba zasobna. Stan. 4: 4, 6, 26, 53.

Alectorolophus glaber (Lam.) Beck. - Kt, Ar. Dość częsty wśród łąnów żyta ozimego. Gleba piaszczysta i piaszczysto-gliniasta, zwłaszcza wilgotna. Stan. 28: 1, 2, 4-6, 8, 9, 11, 12, 15, 17-20, 23, 25, 26, 29, 31, 36, 41-43, 51-53, 73, 77.

Labiatae

Glechoma hederacea L. - T, Al. Bardzo rzadki wśród żyta ozimego na polach przyłąkowych. Stan. 2: 12, 36.

Prunella vulgaris L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w życie ozimym na polu przyłąkowym. Stan. 1: 37.

Galeopsis ladanum L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród seradeli, żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 2: 37, 41.

G. tetrahit L. - Kt, Az. Częsty wśród zbóż, rzepaku, kukurydzy i roślin okopowych. Gleba różna, przeważnie zasobna. Stan. 36: 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 17, 19-21, 24, 26, 27, 30, 36-38, 41, 46-48, 51-54, 63, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

G. bifida Boenn. - Kt, Az. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych. Gleba różna. Stan. 67: 1-9, 11-38, 40-54, 57, 58, 62-64, 66, 67, 69, 70, 72-77.

G. pubescens Bess. - Kt, Az. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanie żyta ozimego. Gleba zasobna. Stan. 2: 48, 51.

Lamium purpureum L. - Kt, Ar. Dość częsty wśród zbóż, rzepaku, warzyw, rzadziej w roślinach okopowych. Gleba zasobna. Stan. 29: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17, 19, 24, 26, 36-38, 47, 51-54, 63, 66, 67, 70, 72, 74, 76.

L. amplexicaule L. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż, rzepaku, warzyw i roślin okopowych. Gleba różna, przede wszystkim zasobna. Stan. 31: 1-3, 5, 8, 9, 11-13, 15, 17-19, 24, 26, 32, 36-38, 47, 51-54, 63, 65, 66, 67, 70, 72, 74.

Stachys palustris L. - T, Ał. Częsty wśród wszystkich roślin uprawnych. Gleba różna, wilgotna. Stan. 50: 1, 2, 4-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-21, 23, 24, 26, 27, 29-31, 33-35, 38, 41-43, 45-48, 51-54, 59, 63, 66, 67, 69, 70, 72-77.

Calamintha acinos (L.) Clairv. - Kt, Amk. Bardzo rzadki wśród żyta i na ścierniskach. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 2: 1, 4.

Mentha arvensis L. - T, Anw. Częsty wśród różnych roślin uprawnych. Gleba wilgotna. Stan. 53: 1-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-24, 26, 27, 29-31, 33-38, 42, 43, 45-48, 51-54, 59, 63, 66, 67, 69, 70, 72-77.

Plantaginaceae

Plantago maior L. - T, Al. Dość częsty w zbożach, rzepaku i roślinach okopowych. Gleba różna. Stan. 23: 2, 3, 5, 9, 13,

15, 17, 19, 24, 27, 32, 36, 38, 45, 46, 51-54, 63, 66, 67, 74.

P. pauciflora Gilib. - T, Al. Bardzo rzadki na ścierniskach. Gleba piaszczysta, wilgotna. Stan. 1: 63.

P. lanceolata L. - T, Ał. Dość częsty wśród zbóż, rzepaku i roślin motylkowych. Gleba różna. Stan. 17: 3, 5, 6, 9, 12, 13, 15, 17, 19, 24, 26, 36, 38, 45, 52, 66, 76.

Rubiaceae

Galium verum L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze na okrajkach łąnu żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 1: 36.

G. mollugo L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy na okrajkach łąnu żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 1: 36.

G. aparine L. - Kt, Al. Częsty wśród zbóż i rzepaku, rzadziej w roślinach okopowych. Gleba różna, zasobna. Stan. 38: 1-6, 8, 9, 11-13, 15, 17-21, 23, 24, 26, 30, 36, 38, 46, 47, 51-54, 63, 66, 67, 72, 74, 76.

Valerianaceae

Valerianella dentata (L.) Poll. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród łąnów żyta i pszenicy. Gleba żyzna. Stan. 3: 4, 11, 51.

Dipsacaceae

Kanutia arvensis (L.) Coult. - T, Ał. Dość częsty wśród zbóż, roślin motylkowych. Gleba różna. Stan. 21: 1, 5-7, 9, 11, 14, 17, 19, 23, 25, 26, 32, 36, 37, 46, 49-52, 59.

Campanulaceae

Campanula rapunculoides L. - T, Amk. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród pszenicy. Stan. 1: 11.

Compositae

Bellis perennis L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy na okrajkach łąnu żyta. Stan. 1: 1.

Erigeron canadensis L. - Kt, Ep. Częsty wśród zbóż i na ścierniskach, zwłaszcza na glebach lekkich. Stan. 38: 1, 2, 4, 7-9, 11, 14-19, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 36, 37, 39, 41, 46, 48, 49-51, 53, 55-61, 65, 71.

Filago minima (Sm.) Fr. - Kt, Amps. Bardzo rzadki na ścierniskach po życie. Gleba piaszczysta. Stan. 1: 23.

F. arvensis L. - Kt, Amps. Bardzo rzadki, dość licznie na ścierniskach po życie. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 1: 4.

Gnaphalium uliginosum L. - Kt, Anw. Częsty wśród zbóż i na ścierniskach oraz w roślinach okopowych i rzepaku. Gleba różna, wilgotna. Stan. 32: 3-6, 9, 11-13, 15, 17-21, 24, 26, 29-35, 40, 42, 43, 51-53, 73, 75, 77.

Inula britannica L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanie żyta sąsiadującym z łąką. Stan. 1: 51.

Helianthus annuus L. - Kt, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród buraków. Stan. 1: 51.

Bidens tripartitus L. - Kt, Anw. Dość częsty wśród zbóż i na ścierniskach oraz w roślinach okopowych. Gleba wilgotna i mokra. Stan. 23: 5, 13, 15, 19-21, 29-33, 40, 42, 46, 51-53, 56, 57, 73-75, 77.

Galinsoga parviflora Cav. - Kt, Ep. Częsty wśród roślin okopowych, kukurydzy i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 43: 1, 2, 5, 6, 8, 9, 11-13, 19, 24, 26, 28, 30, 31, 34, 36-39, 46-54, 56, 58, 59, 62-64, 66, 67, 69-72, 74, 76.

G. quadriradiata Ruiz et Pav. - Kt, Ep. Rzadki w roślinach okopowych i warzywnych. Gleba zasobna. Stan. 13: 1, 5, 6, 12, 13, 37, 39, 46, 51-53, 67, 76.

Anthemis arvensis L. - Kt, Ar. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

A. cotula L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki, dość licznie w łanie pszenicy. Gleba zasobna. Stan. 1: 11.

Achillea millefolium L. - T, Ał. Pospolity w różnych roślinach uprawnych i na różnych glebach. Stan. 56: 1-9, 11-27, 30, 32-37, 39-41, 46-54, 58-61, 63, 64, 66, 67, 69, 74, 76.

Matricaria chamomilla L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród zbóż i rzepaku. Gleba żyzna. Stan. 2: 11, 51.

M. discoidea DC. - Kt, Ep. Dość częsty wśród zbóż i rzepaku, sporadycznie w roślinach okopowych. Gleba zasobna w związku azotu. Stan. 20: 3, 5, 9, 11-13, 17, 19, 23, 26, 30, 36, 38, 51, 52, 66, 67, 71, 74, 76.

Tripleurospermum inodorum (L.) Schultz-Bip. - Kt, Ar. Częsty wśród zbóż, rzepaku, roślin motylkowych, rzadziej w roślinach okopowych, zwłaszcza w ziemniakach. Gleba zasobna. Stan. 32: 3,

5, 6, 8, 9, 11-13, 15, 17-20, 23, 24, 26, 27, 30, 36-38, 47, 51-54, 66, 67, 69, 72, 74, 76.

Tanacetum vulgare L. - T, Az. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki wśród żyta ozimego, w pobliżu zabudowań. Stan. 2: 36, 37.

Artemisia absinthium L. - T, Ansk. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki wśród żyta ozimego. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 2: 32, 65.

A. vulgaris L. - T, Az. Dość częsty wśród zbóż i na ścierniskach oraz w roślinach okopowych. Gleba zasobna, zwłaszcza wilgotna. Stan. 25: 3, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 17, 19, 24, 26, 36, 38, 47, 51, 54, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76, 77.

A. campestris L. - T, Amps. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy na okrajach żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 3: 23, 59, 62.

Tussilago farfara L. - T, Al. Bardzo rzadki wśród zbóż i roślin okopowych. Gleba gliniasta. Stan. 3: 12, 17, 44.

Senecio vulgaris L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród zbóż i na ścierniskach oraz w roślinach okopowych i w warzywach. Gleba różna. Stan. 3: 8, 37, 51.

S. vernalis W. K. - Kt, Ep. Rzadki wśród zbóż i na ścierniskach oraz w łanach rzepaku. Gleba różna. Stan. 8: 1, 4, 8, 9, 26, 32, 37, 39.

S. jacobaea L. - T, Az. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki wśród żyta ozimego. Stan. 1: 36.

Arctium lappa L. - Kt, Az. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanie żyta ozimego. Stan. 1: 37.

Carduus acanthoides L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanie żyta ozimego. Stan. 1: 37.

Cirsium arvense (L.) Scop. - T, Az. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych. Gleba różna, przeważnie świeża i wilgotna. Stan. 65: 1, 9, 11-27, 29-31, 33-38, 40-54, 56, 58, 59, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 72-77.

C. scabiosa L. - T, Amk. Bardzo rzadki wśród żyta i ziemniaków. Gleba żwirowo-piaszczysta. Stan. 3: 4, 8, 37.

C. rhenana Bor. - Kt, Amk. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysto-żwirowa. Stan. 2: 4, 37.

C. cyanus L. - Kt, Ar. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych. Gleba różna. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Cichorium intybus L. - T, Ar. Rzadki wśród zbóż i warzyw. Gleba zasobna. Stan. 11: 5, 6, 9, 11, 13, 24, 37, 47, 51-53.

Lapsana communis L. - Kt, Al. Bardzo rzadki wśród zbóż. Gleba zasobna, przede wszystkim świeża i wilgotna. Stan. 3: 15, 72, 76.

Arnoseris minima (L.) Schw. - Kt, Awp. Częsty wśród zbóż i na ścierniskach, rzadziej w ziemniakach. Gleba piaszczysta, sucha i wilgotna. Stan. 43: 1, 2, 4, 6, 9, 12, 15, 18-20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 31-35, 40-45, 48, 51, 55, 56, 59, 60-65, 69, 71, 73, 75, 77.

Hypochoeris radicata L. et Koerte - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łanie żyta ozimego. Stan. 1: 37.

H. glabra L. - Kt, Sp. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze w łanie żyta ozimego. Stan. 1: 37.

Leontodon autumnalis L. - T, Ał. Rzadki wśród zbóż. Gleba różna. Stan. 9: 6, 11, 15, 24, 40, 47, 51, 53, 67.

Taraxacum officinale Web. - T, Ał. Częsty w różnych roślinach uprawnych i na różnych glebach. Stan. 40: 1-9, 11-26, 30, 36, 39, 40, 46, 47, 51, 53, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Sonchus oleraceus L. - Kt, Ar. Rzadki wśród roślin okopowych i warzyw. Gleba żyzna. Stan. 8: 5, 12, 13, 17, 19, 24, 47, 52.

S. asper (L.) Hill. - Kt, Ar. Rzadki w roślinach okopowych, warzywach, rzadziej wśród zbóż jarych. Stan. 15: 1, 4-6, 9, 11-13, 19, 24, 26, 36, 47, 51, 76.

S. arvensis L. - T, Anw. Częsty w różnych roślinach uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna, zwłaszcza świeża i wilgotna. Stan. 49: 1-6, 8, 9, 11-13, 15-22, 24, 26, 27, 29-31, 36-38, 42, 43, 46-49, 51-54, 56, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 72, 76, 77.

Crepis tectorum L. - Kt, A. Rzadki wśród zbóż. Gleba żyzna. Stan. 6: 9, 11, 15, 37, 51, 52.

Hieracium pilosella L. - T, Awmb. Rzadki wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 7: 4, 15, 23, 44, 51, 55, 62, 71.

Liliaceae

Allium vineale L. - T, Amk. Dość częsty wśród żyta ozimego. Gleba różna, głównie piaszczysta. Stan. 18: 1, 2, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 15, 17-20, 22, 23, 26, 32, 37.

A. oleraceum L. - T, Az. Bardzo rzadki w życie ozimym. Gleba piaszczysta. Stan. 1: 37.

Gagea pratensis (Pers.) Dum. - T, Az. Rzadki wśród żyta ozimego. Stan. 10: 1, 2, 8, 11, 12, 17, 23, 26, 36, 46.

Ornithogalum umbellatum L. - T, Amk. Bardzo rzadki wśród żyta ozimego. Stan. 3: 8, 9, 11.

Juncaceae

Juncus bufonius L. - Kt, Anw. Częsty wśród różnych roślin uprawnych i na ścierniskach. Gleba różna, podmokła i wilgotna. Stan. 47: 1, 4-6, 8, 9, 11, 12, 15, 18-20, 27, 29-34, 36, 38, 40-47, 51-54, 63, 64, 66, 67, 69, 70, 72-77.

J. capitatus Weig. - Kt, Anw. Bardzo rzadki na ścierniskach po życie. Gleba wilgotna. Stan. 1: 13.

Gramineae

Digitaria sanguinalis (L.) Scop. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród ziemniaków i warzyw. Stan. 2: 6, 37.

Digitaria ischaemum (Schreb.) Muehlenb. - Kt, Ap. Częsty w ziemniakach, łubinie i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 40: 1, 4, 7, 15-17, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 31-35, 37, 39, 41-43, 45, 48-50, 55-62, 64, 65, 71, 75, 77.

Echinochloa crus-galli (L.) B. P. - Kt, Ar. Częsty wśród roślin okopowych i kukurydzy. Gleba zasobna. Stan. 40: 1, 3, 5, 6, 8, 9, 11-14, 17, 19-21, 24, 26-28, 30, 36-38, 46, 47, 51-54, 59, 62-64, 66, 67, 69, 70, 72, 74, 76.

Setaria glauca (L.) P. B. - Kt, Ar. Pospolity wśród roślin okopowych, seradeli, łubinie i na ścierniskach. Gleba różna, przeważnie piaszczysta. Stan. 56: 1, 2, 4, 7, 8, 15-18, 20, 22, 23, 25-32, 34-37, 39-44, 46, 48-53, 55-64, 69-77.

S. verticillata (L.) P. B. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród okopowych. Gleba żyzna. Stan. 1: 11.

S. viridis (L.) P. B. - Kt, Ar. Pospolity w roślinach okopowych, w seradeli, łubinie i na ścierniskach. Gleba różna, prze-

de wszystkim piaszczysta. Stan. 60: 1, 2, 4, 7, 8, 13, 15-17, 19, 20, 22, 23, 25-48, 50-56, 59-66, 69-75, 77.

Anthoxanthum aristatum Boiss. - Kt, Ep. Rzadki wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 9: 32, 41, 55, 56, 60, 61, 63.

Phleum pratense L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród żyta. Gleba żyzna. Stan. 2: 51, 52.

Alopecurus geniculatus L. - Kt, Anw. Bardzo rzadki, wśród żyta i ziemniaków. Gleba podmokła. Stan. 1: 44.

Apera spica-venti (L.) P. B. - Kt, Ar. Pospolity wśród zbóż i rzepaku, pojedyncze okazy w okopowych. Stan. 75: 1-9, 11-67, 69-77.

Agrostis alba L. - T, Ał. Częsty wśród żyta, owsa, seradeli, łubinu, ziemniaków i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 42: 1, 2, 4, 5, 7, 11, 15, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 29, 31-36, 40-43, 45, 48-50, 53, 55-60, 62, 63, 71, 73, 75, 77.

A. stolonifera L. - T, Ał. Rzadki wśród łanów żyta, ziemniaków i na ścierniskach. Gleba piaszczysta, wilgotna. Stan. 15: 13, 15, 18, 23, 29, 31, 40, 42, 43, 52, 53, 73-75, 77.

A. vulgaris With. - T, Ał. Bardzo rzadki wśród żyta ozimego. Gleba piaszczysta. Stan. 5: 4, 23, 26, 37, 62.

Holcus mollis L. - T, Ał. Dość częsty wśród żyta, owsa, ziemniaków i na ścierniskach. Gleba piaszczysta, zwłaszcza wilgotna. Stan. 21: 1, 2, 6, 15, 18, 19, 23, 25, 26, 29, 31, 40-43, 48, 59, 63, 73, 75, 77.

Corynephorus canescens (L.) P. B. - T, Amps. Rzadki wśród żyta ozimego i na ścierniskach. Gleba piaszczysta. Stan. 11: 1, 4, 15, 23, 26, 44, 55, 59, 60, 62, 71.

Avena sativa L. - Kt, Er. Bardzo rzadki wśród łanów jęczmienia. Stan. 1: 11.

A. fatua L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki wśród pszenicy. Gleba żyzna. Stan. 2: 4, 36.

Phragmites communis Trin. - T, Anw. Bardzo rzadki wśród zbóż i ziemniaków. Gleba wilgotna. Stan. 2: 5, 51.

Dactylis glomerata L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród żyta. Gleba zasobna. Stan. 2: 13, 51.

Poa annua L. - Kt, Ał. Dość częsty w różnych roślinach uprawnych, szczególnie licznie wśród rzepaku. Gleba różna, za-

sobna w azot. Stan. 28: 2, 3, 5, 6, 8, 9, 11-13, 17, 19, 21, 24, 26, 30, 32, 36-38, 47, 51, 52, 54, 66, 67, 72, 74, 76.

P. trivialis L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze w łąkach żyta. Stan. 2: 37, 44.

P. pratensis L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łąkach żyta. Stan. 2: 44, 51.

Bromus secalinus L. - Kt, Ar. Rzadki wśród zbóż. Gleba różna. Stan. 10: 4, 6, 8, 11, 17, 38, 51, 53, 72, 76.

B. mollis L. - T, Ał. Bardzo rzadki na okrajkach łąków żyta i rzepaku. Stan. 5: 6, 9, 17, 26, 28.

Festuca rubra L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w rzepaku. Stan. 2: 28, 37.

F. pratensis Huds. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze osobniki w pszenicy i rzepaku. Stan. 1: 36.

Lolium temulentum L. - Kt, Ar. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy wśród zbóż. Stan. 2: 5, 44.

L. perenne L. - T, Ał. Bardzo rzadki, pojedyncze egzemplarze wśród zbóż i rzepaku. Stan. 1: 51.

L. multiflorum Lam. - Bardzo rzadki wśród łąków żyta, pszenicy i rzepaku. Stan. 1: 44.

Agropyron repens (L.) P. B. - T, Anw. Pospolity we wszystkich roślinach uprawnych i na różnych glebach. Stan. 62: 1, 2, 4, 5, 8, 11, 12, 15, 18, 19, 23, 26-67, 69-77.

Secale cereale L. - Kt, Er. Bardzo rzadki wśród pszenicy. Stan. 4: 3, 19, 24, 51.

Hordeum vulgare L. - Kt, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w łąkach owsa. Stan. 1: 51.

Zea mays L. - Kt, Er. Bardzo rzadki, pojedyncze okazy w burakach. Stan. 1: 51.

ZESTAWIENIE WYNIKÓW

Flora segetalna badanych obszarów składa się z 259 gatunków. Na obszarze okolic Łowicza stwierdzono 218 gatunków, a okolic Skierniewic 240 gatunków. Wśród ogólnej liczby 259 gatunków 156 (60%) to apofity, czyli gatunki miejscowego pochodzenia. Najliczniejszymi grupami wśród apofitów są gatunki: łąkowe (49), nad-

wodne (26), muraw kserotermicznych (18), zaroślowe (14), leśne (13), piaszczysk (12) i muraw piaszkowych (10). Rzadko notowano gatunki wydm i piaszczysk (6), naskalne (1) oraz wrzosowisk i muraw bliźniczkowych (1). Stwierdzono także 6 apofitów o nieznanym pochodzeniu.

Do pospolitych apofitów m. in. należą: *Equisetum arvense*, *Rumex acetosella*, *Polygonum persicaria*, *P. tomentosum*, *P. heterophyllum*, *Chenopodium album*, *Stellaria media*, *Erodium cicutarium*, *Convolvulus arvensis*, *Galeopsis bifida*, *Stachys pulastris*, *Mentha arvensis*, *Cirsium arvense*, *Arneris minima*, *Sonchus arvensis*, *Juncus bufonius*, *Digitaria ischaemum* i *Agropyron repens*.

Rzadkimi apofitami na badanych terenach m. in. są: *Polycnemum arvense*, *Ranunculus sardous*, *R. bulbosus*, *Camelina microcarpa*, *Radiola linoides*, *Linaria minor*, *Calamintha acinos*, *Filago minima*, *F. arvensis*, *Allium oleraceum*, *Gagea pratensis*, *Ornithogallum umbellatum*, *Juncus capitatus*.

Grupa antropofitów, czyli gatunków obcego pochodzenia, liczy 103 (40%) gatunki. Wśród antropofitów największy udział mają archeofity (68 gatunków). Dość licznie reprezentowane są epekofity (14 gatunków). Do bardzo rzadkich należą hemiagriofity (1 gatunek) i holoagriofity (1 gatunek).

Większość archeofitów to pospolite gatunki, np. *Polygonum convolvulus*, *Scleranthus annuus*, *Spergula arvensis*, *Raphanus raphanistrum*, *Viola arvensis*, *Vicia angustifolia*, *Anthemis arvensis*, *Centaurea cyanus*, *Setaria glauca*, *S. viridis*, *Apera spica-venti*.

Do rzadkich archeofitów natomiast należą: *Melandrium noctiflorum*, *Herniaria hirsuta*, *Ranunculus arvensis*, *Camelina sativa*, *Linaria elatine*, *Veronica agrestis*, *Odontites verna*, *Galeopsis ladanum*, *Valerianella dentata*, *Anthemis cotula*, *Matricaria chamomilla*, *Setaria verticillata*, *Avena fatua*, *Bromus secalinus*, *Lolium temulentum*.

Do dość często spotykanych epekofitów należą: *Amaranthus retroflexus*, *Veronica persica*, *Erigeron canadensis*, *Galinsoga parviflora*, *Matricaria discoidea*. Rzadziej natomiast notowano następujące epekofity: *Amaranthus ascendes*, *Bunias orientalis*, *Vicia grandiflora*, *Oxalis stricta*, *Datura stramonium*, *Galinsoga quadriradiata*, *Senecio vernalis*, *Anthoxanthum aristatum*. Flora segetalna omawianych terenów odznacza się przewagą gatunków krótkotrwałych (62%) nad trwałymi (38%).

PIŚMIENNICTWO

- K o r n a ś, J. 1968 a. *Geograficzno-historyczna klasyfikacja roślin synantropijnych*. Mater. Zakł. Fitosoc. Stos. Uniw. Warszawskiego, 25: 33-42.
- K o r n a ś, J. 1968 b. *Prowizoryczna lista nowszych przybyszów synantropijnych (kenofitów) zadomowionych w Polsce*. Mater. Zakł. Fitosoc. Stos. Uniw. Warszawskiego, 25: 43-53.
- K o r n a ś, J. 1977. *Analiza flor synantropijnych*. Wiad. bot., 21, 2: 85-91.
- M a t u s z k i e w i c z, J. M. 1979. *Kontrola ("monitoring") ekosystemów. Wstępna propozycja programu kontroli lądowych układów ekologicznych w Polsce*. Wiad. ekol., 25, 3: 3-23.
- M o w s z o w i c z, J. 1960. *Conspectus florae lodziensis*. Cz. I. *Rośliny naczyniowe*, ŁTN, Łódź, 69: 1-375.
- M o w s z o w i c z, J. 1975. *Krajowe chwasty polne i ogrodowe*. PWRiL, Warszawa: 1-632.
- M o w s z o w i c z, J. 1978. *Conspectus florae Poloniae Medianae*, Wyd. Uniw. Łódzkiego, Łódź: 1-395.
- O l a c z e k, R., W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1978 (maszynopis). *Ekologiczne przesłanki rozwoju przestrzennego Łowicza*.
- O l a c z e k, R., W a r c h o l i ń s k a, A. U., K r z y w a ń s k i, D. 1976 (maszynopis). *Studium ekologicznych podstaw rozwoju przestrzennego miasta Skierniewic*.
- S o w a, R., W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1984. *Flora synantropijna Łowicza i Skierniewic*. Acta Univ. Lodz., Folia bot. (w druku).
- S o w a, R., W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1984. *Flora synantropijna Sieradza i Zduńskiej Woli*. Acta Univ. Lodz., Folia bot. 3: 151-207.
- S z a f e r, W., K u l c z y ń s k i, S., P a w ł o w s k i, B. 1976. *Rośliny polskie*. PWN, Warszawa: I-XXVIII + 1-1020.
- T r z c i ń s k a-T a c i k, H. 1979. *Flora synantropijna Krakowa*. Wyd. Uniw. Jagiellońskiego, Kraków: 1-278.
- W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1979 a. *Współczesne przeobrażenia zbiorowisk segetalnych w środkowej Polsce*. Acta agrobot., 32, 2: 239-268.
- W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1979 b. *Fitocenozy polne z udziałem Ranunculus arvensis L. w środkowej Polsce i ich stanowisko syntaksonomiczne*. Fragm. flor. geobot., 25, 4: 579-584.

- W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1981 a. *Flora segetalna Wzniesień Łódzkich*. Acta Univ. Lodz., Folia bot., 1: 33-179.
- W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1981 b. *Typy fitocenoz chwastów zbóż ozimych okolic Łowicza i ich wartość diagnostyczna*. Fragm. flor. geobot., 27, 4: 627-639.
- W a r c h o l i ń s k a, A. U. 1982. *Zbiorowiska segetalne zbóż ozimych Skierniewic i terenów przyległych*. Acta agrobot., 34, 2: 285-300.
- W i ś n i e w s k i, J. 1968. *Występowanie zespołu maku piaskowego - Papaveretum argemones w powiecie łowickim*. Zesz. nauk. Uniw. Łódz., ser. II, 28: 119-123.
- W i ś n i e w s k i, J. 1970. *Zespół Vicietum tetraspermae Krusem. et Vlieg. 1939 w powiecie łowickim (woj. łódzkie)*. Zesz. nauk. Uniw. Łódz., ser. II, 36: 53-61.
- W i ś n i e w s k i, J. 1976 a. *Chwasty polne północnych obszarów województwa łódzkiego*. Cz. III. Acta Univ. Lodz., Zesz. nauk. Uniw. Łódz., ser. II, 2: 49-58.
- W i ś n i e w s k i, J. 1976 b. *Chwasty polne północnych obszarów woj. łódzkiego*. Cz. IV. Acta Univ. Lodz., Zesz. nauk. Uniw. Łódz., ser. II, 8: 17-29.
- Z a j ą c, A. 1979. *Pochodzenie archeofitów występujących w Polsce*. Wyd. Uniw. Jagielloński, Kraków: 1-213.

SUMMARY

The studies on segetal flora of Łowicz and Skierniewice environs were carried out in the years 1976-1981. On segetal habitats in these areas there were discovered 259 plants species, including 62 per cent of annual and bi-annual species.

Apophytes represent 156 species (60 per cent) and anthropophytes - 103 species (40 per cent) in the total number of 259 species. Among apophytes the most numerous are meadow species (31.4 per cent), waterside species (16.7 per cent), and from xerothermic grasslands (11.5 per cent). In the group of anthropophytes the highest share falls to archaeophytes (66 per cent).

Richness and composition of the segetal flora on the studies areas are

determined by natural conditions, various conditions connected with land and plants cultivation, and urbanization degree of towns and villages.

Dr A. Urszula Warcholińska

Wpłynęło do Redakcji

Instytut Biologii Środowiskowej

Folia botanica 21 X 1981 r.

Uniwersytetu Łódzkiego

ul. Banacha 12/16, 90-237 Łódź